

Utlåtande Rotel X (Dnr KS 2021/819)

Kulturskyltar i Fruängen

Motion av Emilia Bjuggren och Salar Rashid (båda S)

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Motionen anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Jonas Naddebo anför följande.

Ärendet

Emilia Bjuggren och Salar Rashid (båda S) har väckt en motion i kommunfullmäktige. Motionärerna föreslår att Stockholms stad sätter upp kulturskyltar i Fruängen som innehåller kortare beskrivning av personen som gatan är döpt efter. Motionärerna föreslår vidare att Stockholms stad skapar kulturinslag i Fruängen för att undersöka hur man genom kultur och evenemang kan uppmärksamma kvinnor som gjort avtryck i historien.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, kulturnämnden, Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd, Stockholms Stadshus AB, , Statens kulturråd och Sveriges Författarförbund. Stockholms Stadshus AB har underremitterat motionen till dotterbolagen AB Familjebostäder och AB Stockholmshem, varav AB Familjebostäder har avstått från att svara.

Statens kulturråd och Sveriges Författarförbund har inte inkommit med svar.

Stadsledningskontoret anser att initiativet ligger i linje med uppdrag i kommunfullmäktiges budget för 2022 och konstaterar att det inte finns anledning att ge de berörda nämnderna ytterligare uppdrag.

Kulturnämnden ser generellt positivt på initiativ som syftar till att öka närvaron av kultur i det offentliga rummet men anser att ett eventuellt genomförande bör vara en uppgift för berörd stadsdelsförvaltning.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd ställer sig positiv till förslagen om skyltar och kulturevenemang som uppmärksammar kvinnorna bakom namnen på gatorna i Fruängen.

Stockholms Stadshus AB konstaterar att kommunfullmäktiges budget för 2022 fastställer att Stockholm ska fortsätta utvecklingen mot en levande, inkluderande, öppen och modern kultur-, idrotts- och evenemangsstad där kulturen har en naturlig plats i det offentliga rummet.

Mina synpunkter

Stockholm ska vara en levande stad där kulturen har en naturlig plats i det offentliga rummet. Staden ska tillsammans med privata och ideella aktörer öka och underlätta för närvaron av kultur på gator och torg, med fokus på ytterstaden. Inom ramen för Levande Stockholm har inslagen av konst och kultur ständigt ökat på våra sommar- och vintergångar och torg för att skapa gestaltade och trivsamma utemiljöer för stockholmarna.

I det kulturstrategiska programmet fastställs att kulturperspektiven ska vara en integrerad del i Stockholms stadsutveckling där kulturlivet görs mer tillgängligt i det offentliga rummet. I stadens budget för 2022 gör vi en satsning på fler historiska skyltar, bilder och konstnärlig utsmyckning i stadsmiljön

Under mandatperioden har vi även tagit ett omtag med de litterära skyltarna. En ny jury har tillsatts och ett nytt uppdrag utformats med målsättningen om en mer jämställd och bättre geografisk spridd skyltflora som speglar hela Stockholms litterära historia. I enlighet med tidigare budgetuppdrag att tillgängliggöra skyltarna pågår en inläsning och ett digitalt tillgängliggörande av samtliga skyltar. Redan nu kan man "besöka" och läsa majoriteten av de litterära skyltarna via Stockholmskällans webbplats.

Jag är ense med motionärerna om att det finns många sätt att uppmärksamma framstående kvinnor inom Sveriges och stadens historia. Fysiska skyltar kan vara ett, men det finns andra engagerande och innovativa sätt att bekanta sig med och levandegöra historiska personligheter, inte minst med dagens tekniska lösningar.

Den i motionen berörda stadsdelsnämnden framför idén att lokala hembygdsföreningar och bibliotek tar upp temat med gatunamnen i sina samarbeten med förskolor och skolor i området. Biblioteken har kunskap och erfarenhet av att bygga upp intressanta temahelheter och hembygdsföreningarna har lokalkännedomen och förankringen. Tillsammans kan staden, civilsamhället och kulturlivet göra både vår historia och vår stadsmiljö mer levande och skapa en känsla av sammanhang för dagens och kommande generationer av stockholmare.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Motionen

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden Karin Wanngård, Jan Valeskog, och Karin Kasirga (alla S) och borgarrådet Clara Lindblom (V) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Att bifalla motionen
2. Att därutöver anföra

I vår motion föreslår vi att Stockholms stad sätter upp kulturskyltar i Fruängen för att ge en bakgrund till alla de kvinnliga författare som gator är döpta efter i området. Vi föreslår också att staden undersöker hur man genom kultur och evenemang vidare kan uppmärksamma kvinnor som gjort ett stort avtryck i den svenska historien.

I Fruängen har i stort sett alla gator fått sitt namn efter en kvinna. Det finns flera exempel på framstående författare som Karin Boye, Ellen Key, Fredrika Bremer och Jenny Nyström som har en gata döpt efter sig. Att upprätta kulturskyltar i stadsmiljön skulle vara ett sätt att uppmärksamma, tillkännage och hylla dessa framstående kvinnor på.

Det är glädjande att den grönbå majoriteten delar bilden och att fysiska skyltar kan vara ett bra sätt för att uppmärksamma framstående kvinnor inom stadens och Sveriges historia. Men det är räcker inte med att hänvisa till befintliga styrdokument och pågående processer. Det krävs ett uppdrag från politiken för att kulturskyltar ska bli verklighet i Fruängen. Vi yrkar därför bifall till vår motion.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Motionen anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Stockholm den 9 februari 2022

På kommunstyrelsens vägnar:
ANNA KÖNIG JERLMYR

Jonas Naddebo

Hans Altsjö

Reservation anfördes av Karin Wanngård, Jan Valeskog och Emilia Bjuggren (alla S) och Clara Lindblom och Rashid Mohammed (båda V) med hänvisning till Socialdemokraternas och Vänsterpartiets gemensamma reservation i borgarrådsberedningen.

Ersätтарыttrande gjordes av Lisa Palm (Fi) med hänvisning till Socialdemokraternas och Vänsterpartiets gemensamma reservation i borgarrådsberedningen.

Remissammanställning

Ärendet

Emilia Bjuggren och Salar Rashid (båda S) har väckt en motion i kommunfullmäktige. Motionärerna föreslår att Stockholms stad sätter upp kulturskyltar i Fruängen som innehåller kortare beskrivning av personen som gatan är döpt efter. Motionärerna föreslår vidare att Stockholms stad skapar kulturinslag i Fruängen för att undersöka hur man genom kultur och evenemang kan uppmärksamma kvinnor som gjort avtryck i historien.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, kulturnämnden, Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd, Stockholms Stadshus AB, , Statens kulturråd och Sveriges Författarförbund. Stockholms Stadshus AB har underremitterat motionen till dotterbolagen AB Familjebostäder och AB Stockholmshem, varav AB Familjebostäder har avstått från att svara.

Statens kulturråd och Sveriges Författarförbund har inte inkommit med svar.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 24 november 2021 har i huvudsak följande lydelse.

I kommunfullmäktiges budget för 2022 framgår det att Stockholm ska fortsätta utvecklingen mot en levande, inkluderande, öppen och modern kultur-, idrotts- och evenemangsstad där kulturen har en naturlig plats i det offentliga rummet.

Stadsledningskontoret konstaterar att det i kommunfullmäktiges budget för 2022 återkommer direktiv som syftar till att öka närvaron av kultur i det offentliga rummet och som kan bidra till att historiska perspektiv synliggörs. I kommunfullmäktiges budget för 2022 framgår det att kulturnämnden i samverkan med exploateringsnämnden, trafiknämnden och stadsdelsnämnderna ska öka och underlätta för närvaron av kultur i det offentliga rummet, med fokus på ytterstaden. Vidare ska kulturnämnden i samverkan med trafiknämnden och stadsdelsnämnderna verka och underlätta för mer historiska skyltar, bilder och konstnärlig utsmyckning i stadsmiljön.

Stadsledningskontoret bedömer att det mer specificerade innehållet kring kulturhistoriska skyltar, vilka värden dessa ska levandegöra och pedagogiskt förmedla samt vilka geografiska platser i staden dessa ska upprättas på behöver utredas vidare av be-

rörda nämnder. Med hänvisning till den kulturhistoriska skyltning som i enlighet med budgetuppdrag i kommunfullmäktiges budget för 2022 ska implementeras kan stadsledningskontoret konstatera att det inte finns anledning att ge berörda nämnder ytterligare uppdrag.

Stadsledningskontorets föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Kulturnämnden

Kulturnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 16 november 2021 följande.

1. Kulturnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Ärendet justeras omedelbart.

Reservation anfördes av Margareta Stavling m.fl. (S), *bilaga 1*.

Kulturförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 5 november 2021 har i huvudsak följande lydelse.

I Stockholm finns flera olika typer av kulturskyltar som förvaltas av olika aktörer. På stadens initiativ finns exempelvis litterära skyltar uppsatta inom ramen för ”Det litterära Stockholm” som uppmärksammar beskrivningar av Stockholm i litteraturen. De litterära skyltarna hanteras av kulturförvaltningen genom Stadsbiblioteket. Vidare finns skyltar med kulturhistorisk information vid exempelvis fornlämningar, parker, begravningsplatser, byggnader och anläggningar som berättar om miljöerna och om människor med anknytning till platserna. För dessa skyltar ansvarar vanligen den förvaltning som ansvarar för platsen, byggnaden eller miljön. Kulturförvaltningen har genom Stadsmuseet på uppdrag av olika förvaltningar bistått med innehåll till sådana skyltar.

Kulturförvaltningen ser generellt positivt på initiativ som syftar till att öka närvaron av kultur i det offentliga rummet och som kan bidra till att historiska perspektiv synliggörs. En sådan betydelsekan sannolikt de skyltar som motionärerna föreslår ha. Det bör vara en uppgift för berörd stadsdelsförvaltning att närmare utreda frågan och ansvara för ett eventuellt genomförande av förslaget. Kulturförvaltningen kan på uppdrag av stadsdelsförvaltningen bistå i ett sådant genomförande.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 21 oktober 2021 följande.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Särskilt uttalande gjordes av Eva Fagerhem m.fl. (S) och Maria Ljuslin m.fl. (V), *bilaga 1*.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 9 september 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltning ser positivt på motionärernas förslag om att uppmärksamma och levandegöra kvinnorna bakom gatunamnen i Fruängen. Motionärerna ger förslag på flera sätt att uppmärksamma kvinnorna bakom gatunamnen såsom kulturskyltar, storytelling och guidade turer, vilket förvaltningen också finner positivt. Det kan vara ett bra sätt inspirera barn och vuxna att vilja veta mer och att levandegöra historien.

Fruängen finns i ett stadsdelsområde under förändring, vilket gör det än mer intressant att bygga broar mellan olika epoker och i området. Kultur som uttrycksmedel lämpar sig väl som verktyg för att berätta historier på ett spännande och intresseväckande sätt samtidigt som det ger människorna möjlighet att samlas kring något gemensamt.

Föreningar och verksamheter i stadsdelen kan ha fördel av kultursatsningarna som föreslås. Till exempel finns det två hembygdsföreningar som kan vara intresserade av att ta upp temat med gatunamnen i sina samarbeten med lokala skolor och förskolor. Biblioteken som också samarbetar med förskolor och skolor har möjlighet att ansluta på temat.

Stockholms Stadshus AB

Stockholms Stadshus AB:s yttrande daterat den 17 november 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Koncernledningen instämmer med Stockholmsshems svar och kan konstatera att föreliggande förslag till kommunfullmäktiges budget för 2022 fastställer att Stockholm ska fortsätta utvecklingen mot en levande, inkluderande, öppen och modern kultur-, idrotts- och evenemangsstad där kulturen har en naturlig plats i det offentliga rummet.

Underremiss

AB Stockholmshems yttrande daterat den 9 november 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Att skapa sammanhang och kunskap om det lokala bostadsområdet hos befolkning och besökare kan bidra till att förstärka positiva värden i ett bostadsområde. Vilka sådana värden som ska lyftas fram är en fråga som tydligt hör hemma inom det demokratiska beslutsfattandet i staden. Stockholms hem har inget att erinra angående de föreslagna åtgärderna.

Reservationer m.m.

Kulturnämnden

Reservation anfördes av Margareta Stavling m.fl. (S) enligt följande.

1 Att delvis godkänna förslaget.

2 Att tillstyrka motionen.

3 Att därutöver anför följande:

Utöver förvaltningens medskick yrkar vi bifall till motionen.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande gjordes av Eva Fagerhem m.fl. (S) och Maria Ljuslin m.fl. (V) enligt följande.

Vi uppskattar det positiva svaret på motionen och ser fram emot att staden genomför de förslag som förs fram. Precis som förvaltningen också framför, är det särskilt lämpligt att synliggöra och hylla framstående kvinnor inom stadens och Sveriges historia i samband med 100-årsjubileet av demokratins och den kvinnliga rösträttens införande.

Vi ser att stadsdelens medborgare och stadsdelsnämnden verksamheter kommer att ha stor glädje av, men också bidra till dessa kulturinslag och evenemang.